

המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות פרסום תקני חשבונאות חדשים

שלום לכולם,

באפריל 2023 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות (להלן: "המוסד לתקינה") את תקן חשבונאות מספר 45 "הטיפול החשבונאי במענקים ממשלתיים וגילוי לגבי סיוע ממשלתי" (להלן: "תקן 45").

כמו כן, באוקטובר 2022 פרסם המוסד לתקינה את תקן חשבונאות מספר 43 "הכנסות מחוזים עם לקוחות" (להלן: "תקן 43") ואת תקן חשבונאות מספר 44 "עלויות אשראי" (להלן: "תקן 44").

מטרת תקשור זה הינה להביא בפניכם את עיקרי התקנים החדשים שפורסמו.

תקן חשבונאות מספר 43 "הכנסות מחוזים עם לקוחות"

תקן 43 מחליף את תקן חשבונאות מספר 25 "הכנסות", את תקן חשבונאות מספר 2 "הקמת בניינים למכירה", את תקן חשבונאות מספר 4 "עבודות על פי חוזה ביצוע", את הבהרה 8 "דיווח הכנסות על בסיס ברוטו או על בסיס נטו" ואת הבהרה 9 "הכנסות מעסקאות תוכנה".

תקן 43 מבוסס בעיקרו על תקן דיווח כספי בינלאומי 15 "הכנסות מחוזים עם לקוחות" (IFRS 15), אולם שונה ממנו במספר נקודות.

עקרון הליבה של תקן 43 הוא שישות מכירה בהכנסות על מנת לתאר את ההעברה של סחורות או שירותים שהובטחו ללקוחות בסכום שמשקף את התמורה שישות צופה להיות זכאית לה עבור סחורות או שירותים אלה.

תקן 43 קובע מודל בעל חמישה שלבים ליישום עקרון זה:

- שלב 1: זיהוי החוזה (החוזים) עם לקוח.
- שלב 2: זיהוי מחויבויות הביצוע בחוזה.
- שלב 3: קביעת מחיר העסקה.
- שלב 4: הקצאות מחיר העסקה למחויבויות הביצוע בחוזה.
- שלב 5: הכרה בהכנסות כאשר (או ככל ש) הישות מקיימת מחויבות ביצוע.

יישום המודל תלוי בעובדות ובנסיבות ספציפיות לחוזה ומחייב, לעיתים, הפעלת שיקול דעת נרחב.

תקן 43 חל גם על הקמת יחידות בנייה למכירה (קבלן בונה) ועל עבודות על פי חוזה ביצוע. אולם, התקן כולל הוראות והנחיות יישום שהן ייחודיות לשיטות המקימות יחידות בנייה למכירה (קבלנים). כמו כן, נספח ד' לתקן כולל דוגמאות להמחשה ספציפיות לקבלנים.

תקן 43 כולל דרישות גילוי שמטרתן שישות תספק למשתמשים בדוחות הכספיים מידע מקיף לגבי המהות, הסכום, העיתוי וחוסר הוודאות של הכנסות ותזרימי מזומנים הנובעים מחוזים עם לקוחות.

תקן 43 ייושם לתקופות דיווח שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2024 או לאחריו. יישום מוקדם אפשרי תוך מתן גילוי לעובדה זו.

יישום התקן יהיה באחת משתי הדרכים הבאות:

1. יישום למפרע לכל תקופת דיווח קודמת מוצגת תוך מתן הקלות מעשיות מסוימות לבחירת הישות; או
2. יישום למפרע כאשר ההשפעה המצטברת של היישום לראשונה מוכרת במועד היישום לראשונה כתיאום ליתרת הפתיחה של העודפים (או רכיב אחר של הון, כפי שמתאים) תוך מתן הקלות מעשיות מסוימות לבחירת הישות.

[לקריאת תקן 43 באתר המוסד לתקינה – לחצו כאן](#)

תקן חשבונאות מספר 44 "עלויות אשראי"

תקן 44 מחליף את תקן חשבונאות מספר 3 "היוון עלויות אשראי" (להלן: "תקן 3") והוא מתבסס על תקן חשבונאות בינלאומי 23 "עלויות אשראי" (IAS 23).

העיקרון המרכזי של תקן 44 הוא שעלויות אשראי הניתנות לייחוס במישרין לרכישה, להקמה או ליצור של נכס כשיר מהוות חלק מהעלות של אותו נכס ולפיכך יש להוון לעלות הנכס הכשיר ואילו עלויות אשראי אחרות מוכרות כהוצאה בתקופה שבה הן מתהוות לישות.

התקן מאפשר לישות לבחור אם ליישם את התקן על עלויות אשראי שניתן ליחסן במישרין לרכישה, להקמה או ליצור של נכס כשיר הנמדד בשווי הוגן ובהתאם לכך למדוד את השינויים בשווי ההוגן שיזקפו לרווח או הפסד.

עיקרי ההבדלים בין תקן 44 לתקן 3:

- תקן 44 מגדיר נכס כשיר כנכס שנדרש פרק זמן מהותי כדי להכין אותו לשימוש המיועד שלו או למכירתו. הגדרה זו דומה להגדרה שנכללה בתקן 3, אך בניגוד לתקן 3 אין הגבלה שהנכס הכשיר יהיה נכס לשימוש עצמי או נכס שנועד למכירה ואשר תקופת הקמתו או הכשרתו החזויה חריגה או עולה על 3 שנים או שההשקעה הכרוכה בהקמתו או בהכשרתו חריגה.

- בהתאם לתקן 3 כל הפרשי השער שהתהוו היו חלק מעלויות האשראי הראויות להיוון ואילו בהתאם לתקן 44 רק הפרשי השער הנחשבים כתיאום לעלויות הריבית יהיו חלק מעלויות האשראי הראויות להיוון.
  - בניגוד לתקן 3, תקן 44 קובע כי יש לנכות מעלויות האשראי הראויות להיוון כל הכנסה שנבעה מההשקעה הזמנית של אשראי שנלקח במיוחד לצורך השגת נכס כשיר.
  - תקן 3 קבע כי תקופת ההיוון של עלויות אשראי בגין השקעה בקרקע תחל במועד בקשת היתר הבנייה או במועד תחילת עבודות הבנייה, המוקדם מביניהם. לעומת זאת, בהתאם לתקן 44, מועד תחילת ההיוון עשוי להיות מוקדם יותר אם הישות מבצעת פעילויות הנדרשות לשם הכנת הקרקע לשימושה המיועד או למכירתה.
  - תקן 3 קבע כי תקופת ההיוון של עלויות האשראי בגין פרויקטים של בנייה למכירה תסתיים עם תחילת ההכרה בהכנסה מהפרויקט. לעומת זאת, בהתאם לתקן 44, מועד הפסקת ההיוון הוא מוקדם יותר - בעת השגת היתר בניה מאחר שבמועד זה יחידות הבנייה ניתנות למכירה.
- תקן 44 ייושם לתקופות דיווח שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2024, או לאחר מכן. יישום מוקדם אפשרי תוך מתן גילוי לעובדה זו.

התקן ייושם על עלויות אשראי המתייחסות לנכסים כשירים שקיימים במועד התחילה של תקן זה או במועד מאוחר יותר, בדרך של מכאן ולהבא. אולם, ישות רשאית לבחור בכל מועד שקודם למועד התחילה של תקן זה וליישם את התקן על עלויות אשראי המתייחסות לכל הנכסים הכשירים שקיימים באותו מועד או במועד מאוחר יותר, בדרך של מכאן ולהבא.

לקריאת תקן 44 באתר המוסד לתקינה – [לחצו כאן](#)

תקן חשבונאות מספר 45 " הטיפול החשבונאי במענקים ממשלתיים וגילוי לגבי סיוע ממשלתי"

תקן 45 מסדיר את אופן הטיפול החשבונאי במענקים ממשלתיים והוא מבוסס על ההוראות העיקריות בתקן חשבונאות בינלאומי מספר 20 "הטיפול החשבונאי במענקים ממשלתיים וגילוי לגבי סיוע ממשלתי" (IAS 20) ובפרשנות מספר 10 של הוועדה המתמדת לפרשנויות "סיוע ממשלתי ללא קשר ספציפי לפעילויות תפעוליות" (SIC 10). תקן 45 כולל מספר הבדלים לעומת IAS 20.

תקן 45 מגדיר סיוע ממשלתי ומענק ממשלתי ומסביר את ההבחנה ביניהם. סיוע ממשלתי הוא כל פעולה של הממשלה שתוכננה כדי לספק הטבה כלכלית ספציפית לישות או למגוון של ישויות שכשירות לפי קריטריונים מסוימים גם אם אינו כולל העברות של משאבים, ואילו מענק ממשלתי הוא סוג של סיוע ממשלתי בצורה של העברות של משאבים לישות בתמורה לציות בעבר או בעתיד לתנאים מסוימים המתייחסים לפעילויות התפעוליות של הישות או דרישה לפעול באזורים מסוימים או במגזרים ענפיים מסוימים. התקן קובע את הטיפול החשבונאי במענק ממשלתי. לעומת זאת, לגבי סיוע ממשלתי שאינו מענק ממשלתי התקן כולל דרישות גילוי בלבד.

בהתאם להוראות התקן, מענקים יוכרו רק אם צפוי שהישות תציית לתנאים הנלווים אליהם וכן אם צפוי שהמענקים יתקבלו. סף ההכרה במענק ממשלתי ב- IAS 20 הוא "ביטחון סביר". הפרשנות המיושמת בפרקטיקה למונח זה היא "צפוי", כלומר "יותר סביר מאשר לא" ולכן בתקן 45 נקבע השימוש במונח "צפוי" חלף המונח "ביטחון סביר".

תקן 45 כולל דרישות ספציפיות לטיפול החשבונאי במענקים ממשלתיים להשתתפות ביציאות ומאפשר לישות בחירת מדיניות חשבונאית בין שתי חלופות שיש ליישמה בעקביות:

- חלופה א - דורשת מישות להכיר במענק ממשלתי להשתתפות ביציאות במלואו כמענק ממשלתי אם במועד שבו נוצרת זכאות לקבלת המענק צפוי שהישות לא תידרש לשלם תמלוגים בהתאם לתנאי המענק. אחרת, מענק ממשלתי להשתתפות ביציאות יוכר בחלקו כהתחייבות ובחלקו כמענק ממשלתי. ההתחייבות לתשלום תמלוגים תימדד לפי שוויה ההוגן במועד ההכרה לראשונה. בכל תאריך דיווח עוקב ההתחייבות תימדד לפי שיטת הריבית האפקטיבית תוך הבאה בחשבון של שינויים באומדנים של סכומי התמלוגים ועיתוי תשלומם. כמו כן, ההסתברות לתשלום תמלוגים תיבחן בכל תאריך דיווח ושינוי בהסתברות יטופל כשינוי אומדן.

- חלופה ב - דורשת מישות להכיר במענק ממשלתי להשתתפות ביציאות כהתחייבות אם במועד שבו נוצרת זכאות לקבלת המענק צפוי ברמה גבוהה שהישות תידרש להחזיר את המענק בדרך של תשלום תמלוגים. אחרת, המענק יוכר כמענק ממשלתי. בחינת ההסתברות להחזר המענק בדרך של תשלום תמלוגים תבוצע במועד שבו נוצרת זכאות לקבלת המענק ולא תיבחן מחדש לאחר מכן.

בניגוד להוראות IAS 20, תקן 45 אינו מאפשר בחירת מדיניות חשבונאית בהתייחס לאופן ההצגה של מענק ממשלתי המתייחס לנכס, וקובע כי מענק כאמור יוצג כניכוי מהערך בספרים של הנכס בדוח על המצב הכספי. באופן דומה, מענק ממשלתי המתייחס להכנסה יוצג כניכוי מההוצאות המתייחסות, אם הוא ניתן באופן מזוהה ביחס להוצאות אלה. אחרת, המענק יוצג כהכנסה בהתאם למהותו. המענק יוכר ברווח או הפסד על בסיס שיטתי על פני התקופות שהישות מכירה בעלויות המתייחסות כהוצאות שבגינן המענק מיועד לתת פיצוי.

התקן קובע כי אם נוצרת חובה להחזיר מעניק ממשלתי, יש לטפל בכך כשינוי אומדן חשבונאי.

יודגש כי הנחיה מקצועית 2021/1 "הטיפול החשבונאי במענקים ממשלתיים להתמודדות עם משבר הקורונה וגילוי לגבי סיוע ממשלתי" שפורסמה על ידי המוסד לתקינה בחודש מרץ 2021 אינה עומדת בסתירה להוראות תקן 45, למעט סעיפים 22 ו-23 המתייחסים להלוואות בשיעורי ריבית הנמוכים מריבית השוק והלוואות בערבות מדינה אשר בוטלו מההנחיה האמורה על ידי תקן 45.

התקן יחול על דוחות כספיים לתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2023 או לאחריו. יישום מוקדם אפשרי תוך מתן גילוי לעובדה זו.

הוראות המדידה של התקן ייושמו למפרע החל ממועד התחילה של התקן, תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לסעיף המתאים בהון. מידע השוואתי לא יוצג למפרע בגין שינויים בדרישות המדידה הנובעים מהוראות התקן. הוראות ההצגה והגילוי של התקן ייושמו למפרע החל ממועד התחילה של התקן תוך הצגה מחדש של מידע השוואתי בגין שינויים בהצגה הנובעים מהוראות התקן. דרישות הגילוי ייושמו לכלל המענקים הממשלתיים שהישות הייתה זכאית להם עד למועד היישום לראשונה, למעט אלה שהוכרו במלואם ברווח או הפסד ואלה שתנאיהם קוימו במלואם.

[לקריאת תקן 45 באתר המוסד לתקינה – לחצו כאן](#)

בברכה,

רו"ח גיא טביביאן,

שותף, ראש המחלקה המקצועית Deloitte

למידע ופרטים נוספים:

רו"ח שמעון זוארץ, דירקטור במחלקה המקצועית, Deloitte, טל': 03-6085562

רו"ח יקרת שבח, מנהלת בכירה במחלקה המקצועית Deloitte, טל': 03-6085461

רו"ח יהודה בר, מנהל במחלקה המקצועית Deloitte, טל': 03-6085273

www.deloitte.co.il

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as "Deloitte Global") does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte Israel & Co. is a firm in the Deloitte Global Network. Deloitte Israel Group is a leading professional services firm, providing a wide range of world-class audit, tax, consulting, financial advisory and trust services. The firm serves private and publicly traded companies, domestic and international clients, public institutions and promising fast-growth companies whose shares are traded on the Israeli, US, European and foreign capital markets.

